

Riksantikvarieämbetet
Avdelningen för arkeologiska undersökningar

RAPPORT UV ÖST 2003:44

FÖRUNDESRÖKNING

Ny anslutningsväg till E22 nära gravfält och stensträngar vid Tallbacken och Fransmansbacke

Tallbacken och Fransmansbacke, Tingstad socken, Norrköpings kommun, Östergötland

Dnr: 421-742-2003

Per Nilsson

Riksantikvarieämbetet

Avdelningen för arkeologiska undersökningar

UV Öst

Roxengatan 7, 582 73 Linköping

Tel. 013-24 47 00

Fax 013-10 13 24

uvost@raa.se

www.raa.se

Text och grafik Per Nilsson

Utskrift UV Öst, Linköping, 2003.

Kartor ur allmänt kartmaterial, Lantmäteriverket, 801 82 Gävle. Dnr L 1999/3

© 2003Riksantikvarieämbetet

Rapport UV Öst 2003:44

ISSN 1404-0875

Innehåll

Inledning 5

Syfte och metod 5

Topografi och fornlämningsmiljö 5

Undersökningsresultat 5

Syfte och metod 5

Topografi och fornlämningsmiljö 5

Undersökningsresultat 5

Referenser 7

Administrativa uppgifter 7

Fig 2. Utdrag ur ekonomiska kartan 8G 7f Mariehov (8675) med de närmast liggande fornlämningarna markerade. Även sökschakt, fynd och det sandiga området har markerats. 8

Fig 1. Utdrag ur gröna kartan med platsen för undersökningsområdet markerad.

Ny anslutningsväg till E22 nära gravfält och stensträngar vid Tallbacken och Fransmansbacke

Riksantikvarieämbetet, UV Öst, genomförde 2003-09-24 till 2003-09-25 en arkeologisk förundersökning för nya anslutningsvägar till E22 vid Tallbacken och Fransmansbacke, Tingstad socken, Norrköpings kommun, Östergötland. Förundersökningen genomfördes efter beslut från Länsstyrelsen i Östergötlands län. Uppdragsgivare var Vägverket, Region Sydöst.

Området kring Tallbacken och Fransberg är rikt på fornlämningar som bland annat består av gravar, gravfält, stensträngssystem och medeltida bytomter. Vid förundersökningen hittades en malstenslöpare men i övrigt inga anläggningar eller fynd som kan sättas i samband med de kända fornlämningarna på platsen. UV Öst bedömer därför att vägen kan byggas utan ytterligare antikvariska åtgärder.

Syfte och metod

Syftet med förundersökningen var att bedöma art, intensitet och utbredning av fornlämningar i anslutning till de tidigare registrerade fornlämningarna på platsen. Målsättningen var även att peka ut fornlämningsfria ytor samt att dokumentera, typbestämma och om möjligt datera anläggningar och fynd.

Förundersökningen inleddes med förberedande arbete i form av kart-, arkiv- och litteraturstudier. Fältdelen genomfördes genom sökschaktsgrävning med grävmaskin.

Topografi och fornlämningsmiljö

Tallbacken ligger på en skogsbevuxen åssträckning som på norra och södra sidan omges av dalgångar. Dalgångarna, som idag är uppodlade, består av postglaciala finlera och glacialera i sluttningskanterna upp mot de stora impediment som bryter av landskapet. Impedimenten består av delvis moräntäckta bergshöjder. Under stenålder och tidig bronsålder utgjorde dalgångarna vikar i en förhistorisk skärgård. Fornlämningarna i området är främst koncentrerade till impedimentens höjdrön och sluttningar. En koncentration finns på höjderna kring Fransberg och en på höjdsträckningen söder om Myckelby. Höjden över havet längs vägsträckningen varierade mellan ca 32-36 m.

Den planerade vägen passerar söder om den ovan nämnda koncentrationen vid Fransberg. I området finns ett stort antal kända fornlämningar, bestående av enstaka stensättningar (RAÄ 23 m fl), gravfält (RAÄ 24, 125a, 19, 20, 22b) stensträngssystem (RAÄ 125b, 123, 124), hålvägar (RAÄ 24, 23) och en medeltida bytomt (RAÄ 170, Fransberg – tidigare Dää). Miljön kring Fransberg och Tallbacken ingår i ett område som är klassat som riksintresse för kulturmiljövården med motiveringen; ”Centralbygd och herrgårdslandskap med rikt sammansatta fornlämningsmiljöer”(KE 60, Länsstyrelsen i Östergötland).

Undersökningsresultat

Ett 20-tal schakt togs upp längs en sammanlagd sträcka av ca 180 meter. Undergrunden bestod av lera eller styv lera i samtliga schakt förutom i sydöst, där det fanns ett mindre område med sand. Det sandiga området ligger på en nivå av ca 35-36 m ö h, vilket gör det möjligt att sanden härrör från en transgression från Litorinahavet. Liknande iakttagelser har gjorts längre söderut längs E22, mellan Söderköping och Valdemarsvik (Nilsson&Ericsson

2002). I ett av schakten hittades en fragmentarisk malstenslöpare, F1 (Fig 2). I övrigt hittades inga anläggningar eller fynd längs den planerade vägens sträckning.

Linköping i oktober 2003

Per Nilsson

Referenser

Elfstrand, B. 2003. Elkablar nära fornlämningar vid Fransberg och Myckelby. Arkeologisk förundersökning. Riksantikvarieämbetet, UV Öst. *Rapport 2003:30*.

Nilsson, P & Ericsson, A. 2002. Bondebygd och forntidskust. Arkeologiska utredningar, etapp 2 och förundersökningar. E22 Valdemarsvik – Söderköping. *UV Öst, Rapport 2002:37*. Linköping.

Länstyrelsen i Östergötlands län. Tingstad. Tingstad, Tåby, Furingstad och Drothems socknar. Norrköpings kommun. Riksintresse KE 60. Kulturmiljöenheten 2001.

Administrativa uppgifter

Riksantikvarieämbetets dnr: 421-742-2003.

Länstyrelsens dnr och datum för beslutet: 431-3497-03, 2003-08-27.

Projektnummer: 1510174.

Intrasisobjekt: O2003:20

Undersökningstid: 24-25 september 2003.

Projektledare: Per Nilsson

Exploateringsyta: 3 750 m².

Undersökt yta: 180 löpmetrar.

Läge: Ekonomiska kartan, blad 8G 7f Mariehov (8675).

Koordinatsystem: Rikets.

Koordinater för undersökningsytans mittpunkt: x6488468, y1528210

Fynd: F1, fragmentarisk malstenslöpare. Förvaras på UV Öst.

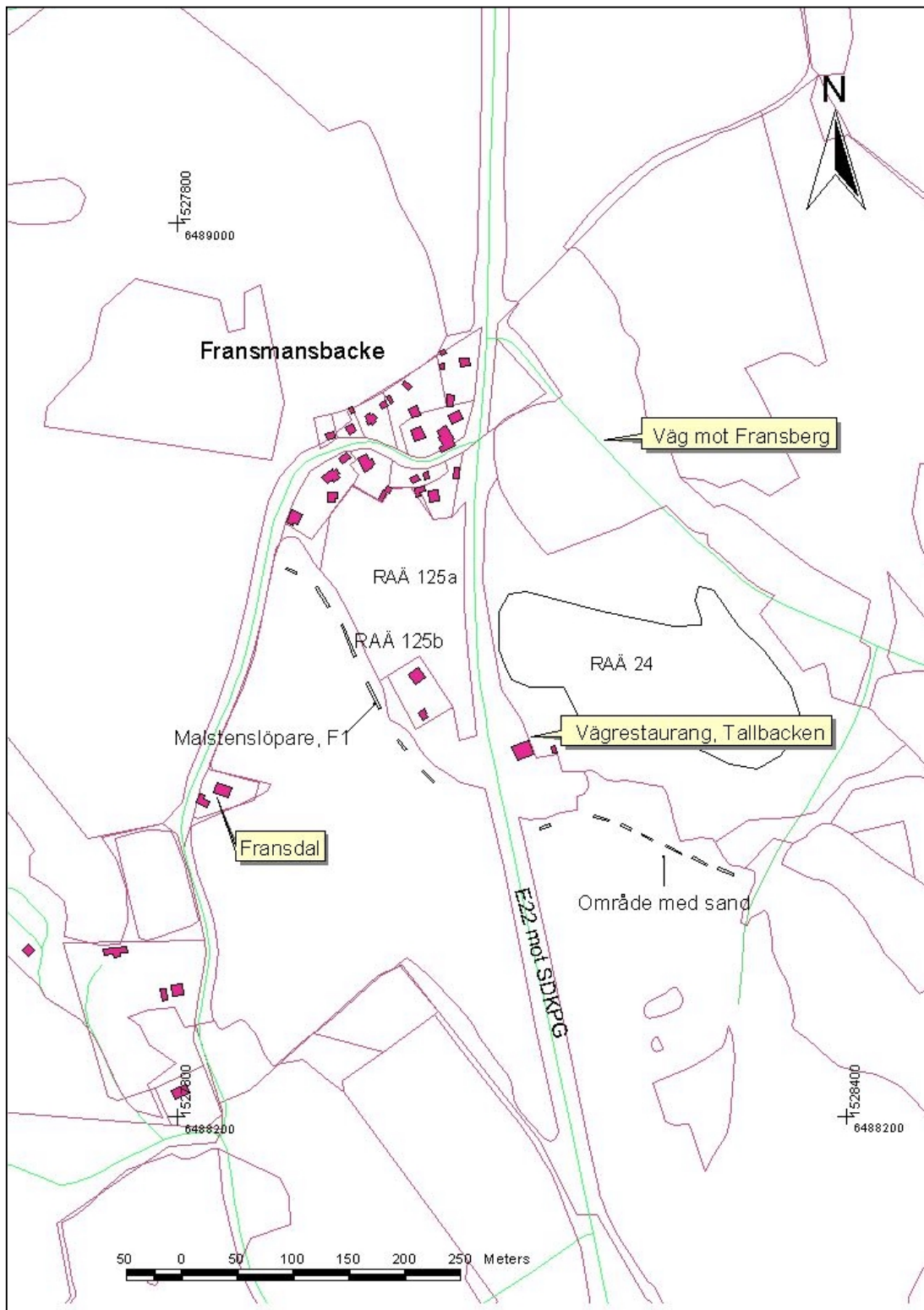

Fig 2. Utdrag ur ekonomiska kartan 8G 7f Mariehov (8675) med de närmast liggande fornlämningarna markerade. Även sökschakt, fynd och det sandiga området har markerats.